

Experts en història de l'art demanen "respecte" a les col·leccions i avisen que el cas Sixena estableix un precedent

Published by [Interacció](#) [1] on 18/01/2021 - 12:10

ACN Barcelona | 16 gener 2021

Creuen que obre una via per a reclamar peces a altres museus però que la interlocutòria obliga a analitzar "cada cas".

Experts de diverses universitats coincideixen en assenyalar a l'ACN la rellevància de la sentència del Tribunal Suprem sobre els bens de Sixena. El medievalista i professor d'Història de l'Art de la UB, Carles Mancho, reconeix que la sentència "posa en discussió" la gènesi de les col·leccions museístiques del món, configurades històricament amb procediments poc regulats. Per al professor emèrit d'Història de l'Art de la UdL, Francesc Fité, es fixa un precedent per a "reclamacions diverses" i demana respectar la unitat de les col·leccions, mentre que per al professor de Legislació i Tutela del Patrimoni Artístic de la UdL, Alberto Velasco, la sentència està formulada de manera "intel·ligent" per haver d'analitzar, cas a cas, futures reclamacions.

Una sentència que augura que "no es tornarà a donar"

Carles Mancho, medievalista expert en l'Alta Edat Mitjana i professor del Departament d'Història de l'Art de la Universitat de Barcelona, reconeix a l'ACN que la sentència "posa en discussió" i ataca la "línia de flotació" de la gènesi de totes les col·leccions museístiques del món, que s'han configurat amb procediments que "no eren els més adequats ni administrativament més correctes", aprofitant "buits de poder i escletxes legals".

Amb tot, circumscriu la sentència sobre Sixena en el context del conflicte polític entre Catalunya i Espanya. "L'aparença de qüestió tècnica d'una sentència, en el cas d'un problema entre Catalunya i Espanya, salta pels aires", reflexiona. Davant d'això, es mostra convençut que "no es tornarà a donar" un conflicte artístic similar dins de l'Estat ni tampoc a nivell internacional, en què tots els organismes del món que s'ocupen de la tutela del patrimoni "intentaran fer veure que això no ha passat".

Preguntat sobre les conseqüències que la sentència pot tenir per al procés judicial per les pintures murals del MNAC, l'expert recorda que la missió de qualsevol historiador de l'art, conservador o responsable d'un museu és veure de quina manera es pot fer arribar el patrimoni a les persones perquè "en puguin gaudir en aquest segle i fer que arribin al segle vinent". "Segur que espoliar el museu MNAC per tornar pintures no se sap ben bé on no és una manera de garantir que arriben al segle següent", conclou.

Una interlocutòria en la qual "cal anar fins al final"

El professor emèrit d'Història de l'Art de la Universitat de Lleida, Francesc Fité, considera que la sentència del

Suprem sobre Sixena suposa una "indefensió terrible" i, a la vegada, estableix un precedent jurídic que "obre les portes a reclamacions diverses", un fet que qualifica de "realment greu". Segons Fité, forçant molt, la sentència dona la raó a l'Aragó per l'argument de "defecte de forma" que esgrimeix pel fet que la priora de Valldoreix no hauria seguit els requisits necessaris per a la venda. "És buscar les quatre potes al gat, perquè aquestes obres estaven legalment adquirides", afirma Fité. Així, sosté que la sentència és "recurrible" i que "cal anar fins al final", és a dir, recórrer al Constitucional i, si és necessari, a Estrasburg.

Fité afirma que en les declaracions dels Monuments Nacionals mai s'inclouen els béns mobles, però "la sentència diu que si són béns preciosos s'hi podrien incloure", i això "des del punt de vista de la Història de l'Art és molt greu" perquè "tots els museus tenen obres que procedeixen de monuments declarats nacionals". En aquest sentit, considera que aquesta sentència avala que els originaris puguin reclamar aquelles peces que procedeixen de monuments declarats nacionals i que es trobin en qualsevol museu.

Finalment, defensa que la unitat dels museus i de les col·leccions "s'ha de respectar", perquè històricament tots els museus s'han format tal com s'han format, malgrat que es pugui arribar a acords en relació amb les peces que en formen part. El professor defensa que "les col·leccions de qualsevol museu tenen una lectura i, en el cas del de Lleida, explica la història d'un Bisbat que es va trencar". "El vincle històric de l'antic Museu de Lleida de més de mil anys ara queda trencat amb la marxa d'aquestes peces, perquè Sixena estava integrat al Bisbat de Lleida, encara més, i se n'acaben anant les peces originàries de les parròquies de la Franja", afegeix.

Una sentència pensada per analitzar cas a cas

El professor de Legislació i Tutela del Patrimoni Artístic de la UdL, Alberto Velasco, ha considerat a l'ACN que és una sentència "elegant" a diferència de les anteriors dels tribunals aragonesos que estaven formulades des del "hooliganisme jurídic". Velasco creu que la resolució del Suprem és "molt més ponderada" i, fins i tot, fa una "cleca" a les sentències prèvies.

Al seu entendre, està formulada d'una manera "intel·ligent" amb la mirada posada a evitar obrir la porta a reclamacions d'altres museus espanyols. Per al que va ser conservador del Museu de Lleida, la resolució judicial "desmunta per complet" l'entelèquia i el "deliri absolut" que les peces de Sixena no es podien vendre. "Per això no compra el relat de l'Aragó que els béns no es podien vendre. Molts museus de l'Estat espanyol veuran com se'ls fan reclamacions, però la sentència fa que s'hagin de veure cas a cas per si es compleixen tots els requisits", assegura.

Velasco circumscriu el problema al fet que la priora de Valldoreix no estava legitimada per signar els contractes de compravenda, de manera que l'alt tribunal entén que les operacions "no són lícites". Segons recorda el professor de la UdL, el tribunal creu que la fusió de les comunitats de Sixena i Valldoreix no va ser "degudament" elevada a les instàncies canòniques i civils en el seu moment, i només hi ha un document privat que, per al Suprem, és "paper mullat".

L'expert té "poques esperances" en un canvi d'orientació en el litigi, perquè l'únic que queda és el recurs d'empara al TC, que té clar "per on anirà". Tanmateix, defensa la via del Tribunal Europeu de Drets Humans d'Estrasburg perquè té jurisprudència relacionada amb el patrimoni. Ara per ara, en el cas de Lleida, la primera conseqüència "clara i nefasta" per Velasco és que totes les peces que van ingressar el 1936 al centre procedents de Sixena en el context de la Guerra Civil marxaran segur. "No hi ha res a fer perquè la sentència del Suprem és ferma", ha dit.

Finalment, quant al litigi de les pintures murals del MNAC, Velasco afirma que s'ha de plantejar en termes tècnics i de conservació preventiva, perquè en aquest cas, la propietat "no està en disputa". "La sentència del Suprem només pot resoldre sobre si les pintures es poden conservar al monestir o no, i no es poden conservar. Per tant, no poden sortir de Barcelona". Per contra, en el conflicte per l'art de la Franja sí que hi veu un "avís per a navegants" quan la sentència utilitza el terme "béns preciosos", ja que la consideració de si ho eren o no és el moll de l'os del conflicte.

Categories: Actualitat

Tags: patrimoni cultural

- [2]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/news/2021/sixena-sentencia>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://interaccio.diba.cat/node/8466>